

KANNANOTTO POHTEEN SOTE-PALVELUJEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMAAN

Kunnanhallitus 05.02.2024 § 42
15/00.04.01/2024

Valmistelija

Kunnanjohtaja, 040 3008 200
Lisätietoja antaa kunnanjohtaja Marjut Silvast, 040 3008 200

Taustaa

Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Reisjärven kunnan osalta palvelut järjestää Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde.

Sote-palvelujen järjestämissuunnitelma on laadittu neljästä näkökulmasta:

1. Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut asiakasryhmittäin
2. Tarpeen mukaiset sotekeskukset
3. Hyvinvointialueen yhteiset palvelut
4. Yhteistyöalueen yhteiset palvelut.

Pohteen aluevaltuusto on 20.11.2023 hyväksynyt esityksen hyvinvointialueen tuottavuus- ja talousohjelmaksi. Ohjelma sisältää kolme kokonaisuutta:

1. sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen
2. pelastustoimen tasapainotustoimet
3. hallintoon, tukipalveluihin ja maksuihin liittyvät tasapainotustoimet.

Asiakirjan mukaan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa rakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille ja sidosryhmille voidaan tarjota vaikuttavia palveluja, riittävä henkilöstö turvataan ja talouden kantokykyä parannetaan. Ohjelma toteuttaa osaltaan hyvinvointialueen strategian painopisteitä ja konkretisoi uudistamisen toimenpiteet tuleville vuosille. Ohjelma toimii myös valtioneuvoston päättämän lainanottovaltuuden ehtona vuodelle 2024.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman sote-järjestämissuunnitelman toimeenpanosuunnitelmassa todetaan ikäihmisten palveluista seuraavaa:

Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut, Ikäihmiset

Ikäihmisten palveluiden tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit vuosille 2023–2025:

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT
<p>5 Ympäri vuorokautinen hoito järjestetään turvallisesti</p> <p>Tavoitepeittävydet (+75 v.):</p> <ul style="list-style-type: none">• Tehostettu palveluasuminen 6 % (nykytila 8,2 %), turvaa myös mitoituksen toteutumista 1.4.2023 alkaen	<p>a) Tavoite on, että vuoteen 2025 mennessä tehostetun palveluasumisen (ympäri vuorokautinen palveluasuminen) paikkoja on 260-280 vähemmän.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ympäri vuorokautisen hoidon peittävyys yhteensä yli 75-vuotiailla, % (K)• Tehostetun palveluasumisen peittävyys yli 75-vuotiailla, % (K)• Laitoshoidon peittävyys yli 75-vuotiailla, % (K)

(5.2.1 Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut, Ikäihmiset/sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen, s. 22)

Lisäksi järjestämissuunnitelmassa todetaan:

Sote-järjestämissuunnitelman päivittämisen tarpeet ikäihmisten palvelujen toimenpiteiden osalta osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa liittyvät edelleen keveimpien kotiin annettavien palvelujen lisäämiseen ja raskaampien palvelujen vähentämiseen. Järjestämissuunnitelman mukaisesti aloitettujen kotiin annettavien palveluiden vahvistamista jatketaan. Muun muassa asiakasohjausta, etäkotihoitoa, kotikuntoutusta, kotisairaalan toimintaa, yhteisöllistä asumista sekä arviointi- ja kuntoutuspaikkoja lisätään.

Ympäri vuorokautisen palveluasumisen peittävyden laskua 6 %:iin nopeutetaan ja toteutetaan laitoshoidon purku. Tarkasteltavaksi tulevat palvelujen järjestämistapojen, oman palvelutuotannon sekä monituottajuuden arviointi. Esitetyillä talouden tasapainottamisen toimilla ei saavuteta ensi vuonna ikäihmisten palvelujen kustannuskehitykselle asetettuja talousarviotavoitteita.

Yli 75-vuotiaiden ikäihmisten asukaskohtaisiin sosiaali- ja terveyspalvelujen nettokustannusten kasvuun tullaan asettamaan euromääräiset tavoitteet. Hoito- ja palveluketjun toimivuutta tuetaan integraatiota parantamalla sekä hoito- ja palveluketjujen johtajuusvastuun selkiyttämällä. Muutokset toteutetaan hallitusti ja asiakasvaikuttavuutta arvioiden. Hyvä muutosprosessin kuvaus ja viestintä korostuvat. (5.2.1 Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut, Ikäihmiset/sote-järjestämis-suunnitelman päivittäminen, s. 24)

Arviointiyksiköt - Arviointi- ja kuntoutusyksiköiden paikkojen lisääminen

Arviointi- ja kuntoutusyksiköiden sekä kotikuntoutus- ja kotiutustiimien muutokset ovat käynnissä. Toimintamallit ja prosessikuvaukset sekä palvelujen myöntämisenperusteet ovat valmisteilla päätöksentekoon. Jatkosuunnitelmana Oulun eteläisen alueen suunnittelun ja toteutuksen jatkaminen.

(5.1 Sote-järjestämissuunnitelman toimeenpanon toteutuminen 1–9/2023, s. 13)

Hyvinvointialueen yhteisiin palveluihin liittyen arvioidaan muun muassa sairaala- ja akuuttiosastopaikkojen sekä arviointi- ja kuntoutusyksiköiden määrää ja sijaintia. (5.2 Sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen, s. 16)

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT
10 Alueellinen arviointi- ja kuntoutusyksikön toiminta tukee asiakkaiden voimavaroja ja toimintakykyä sekä kotona pärjäämistä.	<p>a) Tehostetun palveluasumisen pitkäaikaishoidon yksiköitä ja vuodeosastoja muutetaan arviointi- ja kuntoutusyksiköiksi (sisältäen vuorohoidon).</p> <p>b) Vuonna 2023 arviointi- ja kuntoutusyksikköpaikkoja (sisältää vuorohoidon) lisätään erillisen suunnitelman mukaan 51 paikkaa (331 paikkaa). Nykytila 280 paikkaa.</p>	<ul style="list-style-type: none">Arviointi- ja kuntoutusyksiköiden vahvistaminen/laajeneminen koko hyvinvointialueelle (T)Arvioivan kotikuntoutusjakson jälkeen itsenäisesti kotona pärjäävien asiakkaiden osuus (%) (T)

(5.2.1 Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut, Ikäihmiset/sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen, s. 24)

Tasapainotustoimenpiteet:

Tasapainotustoimenpide	Tavoite, johon liittyy järjestämissuunnitelmassa	Vaikutukset asiakkaisiin	Vaikutukset henkilöstöön	Vaikutukset tukipalveluihin ja tiloihin	Muut vaikutukset tai riskit	Taloudelliset vaikutukset	Toimeenpanon aikataulu
Ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys (yli 75-vuotiaiden määrä palvelussa) saavutetaan nopeammin 6 prosenttiin (nykyinen peittävyys 8,1%) vuonna 2024.	Ympäri- ja vuorokautinen hoito järjestetään turvallisesti. Yhteisöllistä asumista ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan.	Yhdenvertaiset palvelut koko alueella. Asiakkaita hoidetaan enemmän kotiin annettavien palvelujen avulla. Mikäli asiakas ei tarvitse ympärivuorokautista palveluasumista, hänelle järjestetään yksilöllinen palvelutarpeen mukainen hoito ja palvelu. Hoitopaikkaa voi joutua odottamaan kauemmin tai se sijaitsee kauempana kuin aiemmin. Hoitopaikkaa mahdollisesti muuttuu.	Henkilöstömitoitus toteutuu 0,65 hoitajaa/hoidettava. Mahdollisesti työpisteen ja työyhteisön muutoksia (mm. kotihoito ja osaajajaksikkö). Edellyttää yhteistointamennettelyä.	Osasta oman toiminnan kiinteistön vuokrauksesta luovutaan. Vähentää ateria- ja puh-tauspalveluiden käyttöä, sekä sairaanhoidollisten tukipalveluiden käyttöä.	Asiakkaat eivät halua siirtyä hoitopaikasta toiseen. Hoidon jonnnotusaika voi ylittää lakisääteisen ajan. Kotiin annettaviin palveluihin ei välttämättä saada rekrytoitua tarpeeksi osaavaa henkilöstöä.	Vuonna 2024: -17,25 milj. Vuosina: 2025-2026 Tarkentuu	Aloituspäätöksentöön jälkeensiten, että huomioidaan korvaavat palvelut ja turvallinen siirtymä. Yksilölliset päätökset tehdään yhteisymmärryksessä asiakkaiden ja omaisten kanssa.
Arviointi- ja kuntoutusyksikköpaikkoja lisätään 13 paikkaa ja paikkoja keskitetään isompiin yksiköihin, tavoitepaikkamäärä (332) saavutetaan 2025	Alueellinen arviointi- ja kuntoutusyksikön toiminta tukee asiakkaiden voimavaroja ja toimintakykyä sekä kotona pärjäämistä.	Arviointi- ja kuntouttavaa hoitoa on enemmän tarjolla ja alueellisesti yhdenvertaisemmin. Toteutetaan arkiympäristöä vastaavissa tiloissa. Tukee kotona asumisen edellytyksiä. Mahdollistaa saattohoidon lähellä kotia. Omaishoidon lakisääteisten vapaiden hoitopaikkoja säilytetään lähellä asiakkaita, mutta niitäkin keskitetään.	Edellyttää osaamisen varmistamista ja vahvistamista. Henkilöstömitoitus 0,7 hoitajaa/hoidettava. Moniammatillinen työ lisääntyy. Mahdollisesti työpisteen ja työyhteisön muutoksia. Henkilöstön siirtyminen muista toimipisteistä.	Ei merkittäviä vaikutuksia.	Asiakkaat eivät ohjaudu yksiköihin. Toimintamuoto ei löydy paikkaansa palvelujärjestelmässä tai hoito- ja palveluketjussa.	Vuonna 2024: +1,04 milj. (satsaus) Vuosina 2025-2026: Tarkentuu	Käynnistymisen 01/2024, edellyttää yhteistointamennettelyä

(5.2.1 Kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut, Ikäihmiset/sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen, s. 25-26)

Kannanotto

Reisjärven kunta ilmaisee syvän huolensa kuntalaisten palvelujen saatavuudesta, laadusta ja sijoittumisesta järjestämissuunnitelman toteutussuunnitelmassa.

Liiteaineistona oleva kannanotto toimitetaan kunnanhallituksen jäsenille erikseen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Marjut Silvast

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan kannanoton Pohteelle toimitettavaksi.

Päätös

Hyväksyttiin.